

Srbije ni več.

Ze je minulo par tednov, odkar smo mi srbsko armado in vlado pogнали v begu čez črnogorsko in albansko mejo. Sedaj so tudi Bolgari na jugu opravili svojo nalogo. Francozi, Angleži in ostanki Srbov, ki so se na jugu branili srbsko zemljo, so jo morali pred mogočnim bolgarskim navalom popihati čez grško mejo. Gospodarji Srbije smo sedaj Avstrija, Bolgarija in Nemčija. Avstrija in Bolgarija prevzameta tudi upravo zasedene srbske države. Kaj se bo zgodilo s Srbijo, ali se ostane, a pod novo vladarsko hišo, ali pa se razdeli med zmagovalce, o tem se bo določilo pri mirovnih pogajanjih.

Belgijski kralj se ima vsaj košček zemlje, ki jo lahko imenuje svojo. Srbski kralj Peter je kralj brez zemlje. Zadelo ga je kazen, katero je klical nad se, nad svoje in svojo deželo, ko je z umorom kralja Aleksandra in soproge zasedel prestol, ko je v balkanski vojski zaveznike Bolgare ogoljufal za pogojene dežele in ko je pod njegovim varstvom dozorel umor našega preljubljenega našivoljode Franc Ferdinanda in soproge. Božji mlini meljejo navadno počasi, a tukaj so mleli hitro.

Hudobija brani, da se ne ohrani! Za vsako hudobijo ima Bog svojo kazen.

Sovražna Amerika.

Severnoameriške države delajo Avstriji in Nemčiji vse mogoče težave v sedanji vojski, a naše sovražnike podpirajo, kako in kje morejo. Delajo jim municijo, nam ne. Najgrše pa je, da ščitijo sovražne ladje s tem, da na nje ukreajo Američane, potem pa zahtevajo, da se takih ladij, magari da vozijo tudi orožje in strelivo za naše sovražnike, ne sme potopiti. Kakor se je severnoameriška vlada repenčila, ko je bila v angleškem morju potopljena ladja Luzitania, tako se zdaj znaša nad Avstrijo, ko je v Sredozemskem morju potopila ladjo „Ancóno“, ki je vozila za naše sovražnike. Amerika bo baje zahtevala varstvo za svoje ladje in ljudi. Prepričani smo, da ji bo naša vlada naše odgovorila, kakor se odgovori istemu, ki mi povsod in vselaj meče polena pod noge.

Severna Amerika zahteva zdaj, da se odpokliče tudi naš nevjorski konzul in dva nemška vojaška strokovnjaka. Kakor znanu, smo pred nekaj časom morali odpoklicati svojega poslanika v Severni Ameriki, dr. Dumbo. Ameriška vlada jih ne rabi, ker li prepozorno gledajo v karte, s katerimi goljufa svet in svoje ljudstvo.

Avstrijsko-italijansko bojišče.

Četrta bitka ob Soči kljub zasedanju laške zbornice nekoliko pojenjuje. Višek je dosegla v silnih napadih na naše postojanke pri Gorici in na mesto samo, v katero so poslali laški „odrešeniki“ 10.000 krogel vseh kalibrov.

Opozarjamo na zopetne uspehe naše mornarice in naših zrakoplovcov v Jadranskem morju.

Edin uspeh Italijanov.

Svicarski listi poročajo z bojne črte ob Soči 10. t. m.: Na celi laški črti je nehala več tednov trajajoča velika bojna napetost po žrtvah krvi, ki se morajo prištevati najtežjim, kar jih pozna zgodovina. Samo topničarski boji niso postali dosti slabjši. Pravih strateških uspehov Italijani proti avstrijskim glavnim postojankam še vedno niso dosegli. — Edin uspeh italijanske vojske je, da je uničena ena četrtna italijanske vojske sile.

Riva.

Končno so Italijani menda vendar izprevideli, da pri Gorici ne morejo predreti. Zadržana poročila našega generalnega štaba naznanjajo, da so si postavili Italijani drug cilj: zavzetje Rive ob Gardskem jezeru na Tirolskem. Napadi Italijanov na naše pozicije južno Lardara so v strateški zvezi z istočasnim sovražnikovimi podvzetjimi proti Rivi. Dolina Ledro se končuje približno štiri kilometre južno Rive ob Gardskem jezeru. Tvori takorekoč mejno črto med našimi in italijanskimi pozicijami v prostoru južnoizhodno od Rive. Pogled na zemljevid kaže, da skuša sovražnik v dolini Chiese v smeri na Lardaro in obenem proti Rivi pomakniti svoje pozicije. Izvzemši izpostavljeno točko na hribu Vies, ki je služila za opazovališče, ki je pa v vojnem oziru naravno popolnoma brez pomena, Italijani tudi v tem odseku ne dosegajo niti najmanjšega uspeha.

Zična železnica v gorovju.

Na tirolski in koroški bojni črti imajo naši dobro urejene žične železnice, katere so napeljene z ene gore na drugo. S pomočjo take železnice je dova-

žanje živil in drugih potrebščin na strme gorske postojanke zelo olajšano. Zanimivo je gledati z visoke gore to važno prometno sredstvo. Kakor bi pajek prešel z drevesa na drevo, tako izgleda premikajoči se tovor žične železnice. Žične železnice gonijo močni motorni stroji.

Italija uporablja cerkve za vojaška skladišča.

Vojaška oblast v Neapolju na Italijanskem je zaprla več cerkev za službo božjo. V dotične cerkve so sedaj začeli spravljati vojaško obleko, perilo in municijo. Ljudstvo je vsled tega postopanja silno razburjeno in mnogi listi so že začeli ostro napadati vlado.

Italijanski intendantni major radi goljufije zaprt.

Radi goljufije in podkupovanja so zaprli v Bologni na Laškem intendantnega majorja Teodato.

Italija odstavlja svoje generale.

Iz Rima se dne 12. decembra poroča, da je odstavljeni italijansko vrhovno armadno vodstvo zopet 3 generale in jih poslalo v pokoj in sicer generale: Raimondi, Giacometti in Formentini.

Bralcem „Slov. Gospodarja“ za Božič.

Z italijanskega bojišča se nam piše: Dragi Božič bomo skoraj obhajali na bojišču. Vendar božja previdnost nam je naklonila srečo, da smo po toliko vročih in groznih dneh doživeli ta veličasten, srečepolni dan.

Veliko hrabrih slovenskih vojakov, zvestih braniteljev drage domovine, je zakrila med tem časom hladna, tuja zemljica. Poklical jih je ljubi Rešenik v svoje kraljestvo na veliki praznik. Njih solze so usahnile, njihov glas je utihnil. Da, srečne jih moremo imenovati.

Dragi bralci in bralke „Slov. Gospodarja“! Božični prazniki so pred durmi. Kdo izmed nas bi verjel lansko leto ob tem času, da še dočakamo drug Božič. Nikdo! Pa žalibog, vendar je tako. Spominjajte se kaj ob praznikih vaših bratov na bojišču, ki stoje kot skale v bran drage domovine. Sicer pa ni vojak nikakor nismo tako zapuščeni. Nekaj nas ima naročenega „Slov. Gospodarja“, ki nas zvesto obišče vsak teden. Iz njega izvemo novice iz drage domovine. Tudi s hrano in obleko smo dobro preskrbljeni. Da, celo sv. Miklavž je obiskal. Julijske alpe so sicer strme in polne snega, pa Slovenec stopa krepko in ponosno po njih z zavestjo: saj je vse za moje mile in drage. Sladka nada na mir in vrtnitev premaga vse.

Da, dragi bralci! Prosite ljubega Jezuščka, da bomo tretji Božič obhajali na domači grudi, kjer je pravo veselje in prava sreča doma. Prosite pa Božje deteca tudi, da bomo vse sovražnike, posebno pa Italijana, premagali. Strt na tleh in premagan, naj grdi izdajalec prosi naše milosti. Rus, Srb in drugi so sovražniki, a Italijan je bil na papirju naš zaveznik — v solčnih dneh Avstrije — kadar pa je oblak zagrnil solnce miru, odjadral je tudi ta ostudni verolomež iz našega tabora k sovražniku, misleč: Avstriji gre slabo in Trst in Gorica tudi ne bi bila napadena. A slabo jo je naletel. Dokler se bija Sloveni proti njemu, mu je gorje, naj še napada s takimi silami. Pot v naš svet mu je odprt samo čez naša mrtva trupla. Zato pa dragi Slovenski Stajerci: Praznujte le mirno božične praznike, mi čujemo za vas!

Vesel Božič in srečno Novo leto želita vsem cenjenim bralcem: Janko Slavinec iz Ljutomerja in Alojzij Pupaher od Sv. Duba na Ostrem Vrhu.

S Slovenci ni dobro črešenj zobati.

Peter Missia nam piše z Doberdobske planote: Tretja laška ofenziva, ali bolje rečeno, krvava borba na življenje in smrt je končana kakor navadno a popolnim porazom za polentarje. Ta borba je presegala vse srditosti sedajšnjih vojsk, ker polentar je uporabljal vsa sredstva, da bi nas pregnal z naše bojne črte. A po vsem njegovem brezupnem prizadevanju je ostal brez uspeha. Niti za en stopaj ni dobil naše zemlje, ker mi slovenski vojaki stojimo, kakor neprodoren zid, katerega ne zmorejo še tako številne polentarske granate. Takih dni, kakor so bili zadnji, nismo še doživeli. To trdimo mi vojaki, kateri smo se udeležili groznih borb v Galiciji in to pravijo tudi višji častniki.

To vam je bila kovačnica, ali bolje rečeno, tvornica, kjer se tolče in razbija na levo in desno. Se medsebojnega govorenja nismo mogli slišati. Hujšega ognja mislim, niti v peklu ni, kakor je bil tukaj na Doberdobski planoti zadnjih 16 dni. Pokalo je pred nami, za nami, na levo in desno, kakor da bi se svet podiral. Zemlja se je tresla, kakor da bi hotela vse pogoltniti kar se nahaja na njenem površju. Bilo je tako, da je človeku kar sapa zastajala. Grozni so bili dnevi na tem bojišču. Burja, z mrzlim, redkim dežjem je razsajala več dni zaporedoma. Grozna kanonada je sledila brez presledka noč in dan. Nad nami pa je krožil italijanski eropljan, metal bombe ter polzvedoval po naših pozicijah. Naši topovi so ga obstreljevali od

juga in severa, da je bilo nebo prepreženo z rudačimi megljicami od samih šrapnelovskih izstrelkov. Borba je bila divja. Streljali smo noč in dan, se krili, opazovali učinke našega streljanja ter mislili na svoje v preljudbi domovini. Seyeda jih je tudi od nas nekaj padlo. Vojska pač ugasne marsikatero mlado življenje. Vendar je po našem mnenju Doberdobska planota prava mesnica za italijansko vojsko. Grozno, koliko je padlo zadnje dni. Toliko izgub še dosedej v tej svetovni borbi ni imela nobena država, kakor jih ima sedaj tukaj Italija. Tukaj pred našimi žičnimi ograjami ležijo celi kupi mrtvih italijanskih vojakov. Bil je buren prizor. Eden je padel. Prišel je drugi in hotel preko mrtveca, pa tudi ta pade na krvavega brata. To vam je bila žetev za italijansko vojsko. Padla je prva, druga, tretja, padla je tudi deveta in deseta vrsta. To vse kosi streljanje iz naših pušk. Padlo je na tisoče italijanskih mladenčev in mož. Ko je ležalo vse mrtvo pred našimi žičnimi ovirami, se oglasijo zopet topovi, ki naznanjajo, da je borba mož z možem končana. Bojno polje je nekaj časa mirno. A ne mine ena ura, že pridrvijo druge pijane laške čete, ki rjovejo, kakor divja zver, vpijejo ter preklinjajo. A te je čakala ravno taka usoda, kot prejšnje. Naš ogenj je podrl vse na la. Ostanke pa je pobrala naša izredna artilerija, katere nam je tudi veliko pripomogla do zmage. To je strašno! To je slika, katere človeška roka ne more popisati, le srce to občuti, ki pa ne more povedati.

Italijan se je ob Doberdobski planoti obupno boril. Pogнал je proti nam vse rezerve, da bi nas premagal. Ko pa Cadorna vidi, da z nami nič ne opravi, je pokorno javil v Rim, da s slovenskimi fanti ni dobro črešenj zobati. Sicer se je Cadorna malo drugače izrazil, ter vsjo krivdo obrnil na slabo vreme. Mi pa Cadorni zatrjujemo, da naše slovenske zemlje ne dobi nikoli. Dovoljujemo pa mu, da sme računati, koliko nam bo odstopil.

Sedaj imamo spet mir. „Slovenskega Gospodarja“ prav pridno prebiramo, ker nam prinaša vesti iz preljudbe domovine ter z drugih bojišč. Želimo, da bi nam domači ta naš toliko priljubljeni list naročili v večjem številu. Za božično in novoletno darilo naročite nam vojakom „Slov. Gospodarja“. Saj stane za četrt leta samo 1 krono.

Sedaj pa prav lepo pozdravljamo vse bralce „Slov. Gospodarja“ slovenski fantje z Doberdobske planote: Matija Zibrat, doma pri Središču; desetnik Ivan Pirš iz Konjice; Ivan Arbeiter od Sv. Barbare v Halozah; Ivan Zajber iz Rajhenburga; Martin Kralj iz Spuhlje; Tomaž Glazar iz Stojne pri Ptuj; Safarč Jakob od Sv. Jurja ob Ščavnici. Pisec teh vrstic pa posebno prav lepo pozdravlja vse znanee prelepe kapelske župnije. Peter Missia iz Mote.

Prijatelj, bodi nam pozdravljen!

Z obali sinie Adrije se nam piše:

Dragi mi „Slovenski Gospodar“! Sprejmi mnogo iskrenih pozdravov, dragi mi „Slovenski Gospodar“ z obali sinjega Adrijskega morja. Hvala ti, da me tako redno obiščeš vsako soboto. Ne veš, kako te z veseljem čitam, kakor tudi moji bojni tovariši. Ne damo te prej iz rok, kakor da je vsaka tvoja vrstica prečitana. Ti si nam v razvedrilo v naših težkih urah. Ti nam krajsaš dneve, ko stojimo pri svojih topovih in čakamo na nesramnega polentarja. Pa žalibog, si ta plašljivec ne upa posebno k nam, pa še tedaj, ko pride, je pod vodo ali pa visoko v zraku, misleč, da tja ne moremo do njega. Pa enkrat se je do dobra zmotil. Sklatali smo ga iz zračnih visotin tako nizko, da si je moral ubogi nesrečnež svojo predrznost v morskoi vodi hladiti. Ker se je bilo bati, da se prehladi, so ga naši vrli mornarji rešili iz neljubega položaja ter ga spremili v Polo, kjer je postal ujetnik s celo svojo posadko. Od tistega časa pa nas ne pride več obiskat, ker ve, da stojimo zvesto na straži mi slovenski fantje iz Stajerske, Kranjske in Primorske. On ve, da je naša moč posvečena samo v obrambo naše ljube Avstrije in v pokončevanje naših sovražnikov. „Da vse za dom in za cesarja, za cesarja blago, kri!“

Vse cenjene čitatelje iskreno pozdravljam v imenu vseh slovenskih topničarjev.

Ludovik Pučnik,

predmojster,

doma iz Črešnjevca pri Slovenski Bistrici.

Lah pri nas ne bo več delal opeke.

Slovenski fantje nam pišejo z južnega bojišča: Bralci „Slovenskega Gospodarja“ ste se prav malo slišali o slovenskih fantih in mož, ki služimo tukaj pri naši domobranski poljski topniški diviziji štev. ..., ker se nihče nikoli ne oglasi od nas v kakšnem časniku, dasiravno vsi željno pričakujemo vsako številko „Slovenskega Gospodarja“, ki nam donese novice iz naše mile domovine. Tukaj nas je veliko Slovencev, ki s pogumom branimo našo ljubo domovino, slavno Avstrijo. Kakor smo celo leto delali stricu Rusu preglavice in smo večkrat pomagali ga pogoniti v beg ter smo se mu za na pot navadno dajali kar cele lonce trde fižole v podobni šrapnelov in kakšno debelejšo pekočo jabolko v podobni granate, — tako sedaj že peti mesec tukaj nekdanjemu našemu zavezniku in sedaj največjemu sovražniku branimo vstop v našo ljubo državo ter delamo temu udeležu slabo voljo. Njegovemu generalu Kadornu pomagame vpletat sive lase v njegovo glavo. Vsi pravimo, da polentar ne bo nikoli več delal opeke iz naše zemlje. Dokler bomo mi tukaj, gotovo ne pride za korak naprej.